

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego

KLASY IV – VIII

Przedmiotowy system oceniania (PSO) z języka polskiego jest uszczegółowieniem ogólnego Wewnątrzszkolnego systemu oceniania (WSO).

1. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który: spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą i ponadto:

- podejmuje działalność literacką i kulturalną w różnych formach: szkolnych i pozaszkolnych, prezentując wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny;
- wykazuje się bogatą znajomością różnych tekstów kultury;
- potrafi kojarzyć i łączyć wiadomości z różnych dziedzin życia i wiedzy;
- wypowiada się płynnie i poprawnie na różne tematy;
- rozwiązuje problemy w sposób twórczy, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia;
- bierze udział w konkursach przedmiotowych i literackich, osiągając w nich sukcesy;
- efektywnie pracuje na zajęciach dodatkowych (przygotowanie do konkursów, współpraca z gazetką szkolną itp.).

Ocenę bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania;
- bezbłędnie redaguje wypowiedzi w formach przewidzianych w programie;
- dokonuje samodzielnej analizy utworu;
- analizuje błędy językowe, rozumie mechanizm ich powstawania i potrafi dokonać korekty;
- jego wypowiedzi świadczą o bogactwie słownikowym, wrażliwości estetycznej, są dostosowane do konkretnej sytuacji komunikacyjnej;
- analizuje utwór poetycki, wskazuje na epitety, porównania, przenośnie, wersy, rymy, osobę mówiącą czyta płynnie, interpretując głosowo tekst;
 - z łatwością wyszukuje potrzebne informacje;
 - wskazuje cechy rodzajowe i gatunkowe utworu;
 - dostrzega analogie z innymi tekstami literackimi;
 - formułuje własne opinie i sądy;
- potrafi umiejętnie podejmować decyzje, interpretować wyniki, odnajdywać i porządkować informacje, zastosować umiejętności w różnych sytuacjach;

Ocenę dobry otrzymuje uczeń, który:

- w zasadzie opanował materiał programowy;
- rozwiązuje typowe zadania z elementami problemowymi;
- wyodrębnia podstawowe elementy utworu poetyckiego;
- wykazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur, omawia elementy świata przedstawionego;
- pracując w grupie, podejmuje próby samodzielnego rozwiązywania problemów;
- potrafi samodzielnie zredagować wypowiedź pisemną charakteryzującą się spójną kompozycją (w formach, które zostały przewidziane w programie dla poszczególnych klas);
- samodzielnie poprawia popełnione przez siebie błędy, korzystając w razie potrzeby ze słowników;
- czyta ze zrozumieniem, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne;
- ma bogaty zasób słownictwa;
- rzetelnie wykonuje powierzone mu zadania; • płynnie, z poprawną artykulacją recytuje dłuższy utwór poetycki lub fragment prozy;

Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe treści programowe w zakresie umożliwiającym osiągnięcie postępów w dalszym uczeniu się języka polskiego;
- samodzielnie wykonuje powierzone mu proste zadania teoretyczne i praktyczne;
- zna cechy form wypowiedzi przewidzianych programem;
- porządkuje wydarzenia w układzie chronologicznym;
- wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze;
- opanował technikę czytania ze zrozumieniem i doskonali ją pod względem dykcji i akcentowania;
- zna treść przewidzianych w programie lektur;
- buduje logiczną, spójną wypowiedź kilkudzaniową;
- próbuje argumentować własny punkt widzenia;
- uczestniczy w dyskusji;
- współpracuje w grupie, potrafi wyjaśnić niektóre wyniki pracy, próbuje logicznie je uporządkować;

Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu podstawowych treści programowych, ale zrealizował wymagania konieczne, dające mu wiedzę i umiejętności niezbędne do dalszej nauki;
- rozwiązuje proste zadania przy pomocy nauczyciela;
- redaguje kilkudzaniowe wypowiedzi spełniające podstawowe wymagania poprawnościowe;
- rozumie podstawowe zagadnienia wyrażone w sposób prosty i jednoznaczny;
- czyta w sposób pozwalający na rozumienie tekstu;
- po cichym przeczytaniu tekstu odpowiada na pytania dotyczące treści;
- zna treść przynajmniej jednej przewidzianej w programie lektury;
- pod kierunkiem nauczyciela poprawia popełnione przez siebie błędy;
- rozróżnia części mowy;
- odróżnia poezję od prozy;
- potrafi słuchać dyskusji;
- potrafi współpracować w grupie;
- recytuje fragment prozy lub krótki utwór poetycki;
- pod kierunkiem nauczyciela potrafi skorzystać ze słowników, encyklopedii i innych źródeł.

Ocenę niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wymagań koniecznych; posiada duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, które uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy;
- nie potrafi rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela;
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu (jest najczęściej nieprzygotowany do lekcji, nie odrabia prac domowych, nie czyta lektur, odmawia wykonywania poleceń, nie wywiązuje się z powierzonych mu zadań);
- nie chce korzystać z pomocy nauczyciela (np. udział w zajęciach wyrównawczych);
- nie wykazuje żadnych postępów w nauce.

2. Sposoby sprawdzania i oceniania osiągnięć ucznia. Ocenie podlegają:

- umiejętność mówienia,
- umiejętność słuchania i czytania ze zrozumieniem,
- umiejętność pisania, w tym: realizacja tematu, kompozycja, język i styl, zapis,
- stopień opanowania wiedzy wskazanej w podstawie programowej,
- zaangażowanie w wykonanie zadania (zwłaszcza przy zadaniach twórczych i dodatkowych) oraz w pracę nad projektem edukacyjnym,

- dodatkowe oceny można otrzymać za udział w konkursach; współpracę z gazetką szkolną, udział w kółku teatralnym itp.

3. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- a) prace klasowe – obejmują prace twórcze i odtwórcze uczniów, sprawdzające stopień opanowania poznanych form wypowiedzi pisemnych;
- b) sprawdziany wiadomości – przeprowadzane są po omówieniu określonej partii materiału, np. jednego działu lub po zrealizowaniu materiału w semestrze (sprawdzian semestralny) czy roku (sprawdzian roczny); sprawdzają także umiejętność czytania ze zrozumieniem. Uczniowie są poinformowani o zakresie materiału przewidzianego do kontroli; prace pisemne twórcze – sprawdzają umiejętność redagowania różnych form wypowiedzi pisemnych;
- c) kartkówki – obejmują materiał z trzech ostatnich tematów lekcji lub sprawdzają pracę domową. Nie są zapowiadane;
- d) praca domowa ustna lub pisemna;
- e) praca na lekcji – zadania wykonywane podczas zajęć, aktywne uczestnictwo, udział w dyskusji, praca w grupie itp. (ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub uczeń indywidualnie);
- f) wypowiedzi ustne – udział i przygotowanie ucznia do zajęć oraz spójna odpowiedź na pytania nauczyciela;
- g) aktywność na lekcji – uczniowie za aktywność na lekcji otrzymują plusy, 5 plusów tworzy ocenę bardzo dobrą;
- h) recytacja – uczniowie przygotowują recytację fragmentów prozy lub utworu poetyckiego. Co najmniej jedna recytacja w ciągu semestru;
- i) ustna, pisemna lub multimedialna prezentacja na zadany temat bądź temat zaproponowany przez ucznia.

4. Nieprzygotowanie ucznia do zajęć.

- a) Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć bez podania przyczyny - 3 razy w ciągu semestru.
- b) Przez nieprzygotowanie rozumie się: niegotowość do odpowiedzi ustnej, brak pracy w ćwiczeniach, brak zeszytu ćwiczeń, brak karty pracy, brak zeszytu przedmiotowego, o ile miało w nim być bieżące zadanie oceniane przez nauczyciela.
- c) Nieprzygotowanie powinno być zgłoszone na początku lekcji (najpóźniej podczas sprawdzania listy obecności).
- d) Uczeń nie może zgłaszać nieprzygotowania przed zapowiedzianym sprawdzianem, zapowiedzianą kartkówką, jeśli został poinformowany o czekającej go odpowiedzi albo w sytuacji, gdy ustalił z nauczycielem termin przygotowania pracy dodatkowej – niedotrzymanie terminu wykonania pracy oznacza, że nie zostanie ona oceniona (z wyjątkiem sytuacji losowych; wówczas nauczyciel może uzgodnić z uczniem dodatkowy termin wykonania zadania).
- e) Nieprzygotowania są odnotowywane w dzienniku symbolem „ np.”.
- f) Po wykorzystaniu limitu nieprzygotowań nauczyciel ma prawo sprawdzić umiejętności ucznia z poprzedniej lekcji poprzez odpowiedź ustną.

5. Zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć ucznia w przypadku jego dłuższej nieobecności .

Uczeń otrzymuje pomoc nauczyciela podczas zajęć wyrównawczych z języka polskiego (1 godzina lekcyjna dla każdego poziomu). Po opanowaniu wymaganego materiału nauczyciel indywidualnie ustala termin i sposób sprawdzenia wiedzy. Uczeń nieobecny podczas pracy klasowej, sprawdzianu, testu semestralnego ma obowiązek napisać go w terminie ustalonym z nauczycielem, podczas zajęć dodatkowych z języka polskiego. Nieobecność ucznia nie zwalnia go z obowiązku recytacji, oddania wypracowania, karty pracy z lekturą czy przygotowania prezentacji - uzgadnia z nauczycielem termin nadrobienia zaległości. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień.

6. Wymagania i sposoby oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W szczególnych przypadkach uczniowie mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą. Przy ocenie ćwiczeń redakcyjnych (prac pisemnych) nie bierze się pod uwagę poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, a odpowiednio: komunikatywność wypowiedzi i czytelność, z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma. Nauczyciel przy ocenianiu uczniów uwzględnia wytyczne zapisane w poszczególnych opiniach i orzeczeniach (np. wolne tempo pracy, więcej czasu na sprawdzianach).